

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนและวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. ระยะเวลาในการศึกษา
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### 1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่หมู่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3,876 ครัวเรือน (สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าขอนยาง.2553)

##### 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่หมู่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง 15 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 40 คน รวมเป็นจำนวน 600 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) อ้างใน (สมเกียรติ เกียรติเจริญ. 2552 : 62) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนหัวหน้าครัวเรือนและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนหัวหน้า ครัวเรือน(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	บ้านท่าขอนยาง	1,526	40
2	บ้านท่าขอนยาง	71	40
3	บ้านท่าขอนยาง	443	40
4	บ้านท่าขอนยาง	301	40
5	บ้านคูร่อง	41	40
6	บ้านวังหว้า	93	40
7	บ้านดอนขม	111	40
8	บ้านคอนเวียงจันทร์	142	40
9	บ้านหัวขัว	185	40
10	บ้านไคร้นุ่น	137	40
11	บ้านท่าขอนยาง	137	40
12	บ้านคอนสวน	220	40
13	บ้านคอนเวียงจันทร์	176	40
14	บ้านไคร้นุ่น	128	40
15	บ้านหัวขัว	164	40
รวม		3,876	600

เมื่อได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษาได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก ซึ่งผู้ศึกษาคำเนินการจัดทำกล่องขึ้นมา จำนวน 15 ใบ ตามจำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัด มหาสารคาม จากนั้นเขียนรายชื่อบ้านเลขที่ลงในแต่ละกล่อง แล้วทำการจับสลากขึ้นมาทีละ แผ่น ทำการบันทึกรายชื่อหมู่บ้านไว้และนำสลากดังกล่าวลงในกล่องคืน เพื่อให้ประชากรมีโอกาส ถูกเลือกเท่า ๆ กัน กรณีที่จับได้รายชื่อเดิม ก็ทำการจับใหม่จนครบจำนวน 600 คน

## เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

### 1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบบปลายเปิดและปลายปิด แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงข้อเสนอแนะการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

### 2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน

2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

### 3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

การหาคุณภาพแบบของสอบถามครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม (IOC : Index of item objective congruence) เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์  
 ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์  
 ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC เฉลี่ย

เกณฑ์ 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูง ใช้ได้

2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.67 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่

3.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิลาวรรณ มหาราช

วุฒิ ศศ.ม.(รัฐศาสตร์) ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทวน บุญปก

วุฒิ คบ.(ภาษาไทย),อม.(อักษรศาสตรมหาบัณฑิต) ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏ  
 มหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา

3.1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพศาล เอกะกุล

วุฒิ ศษ.ม.(การวัดผลและประเมินผล) ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 มหาวิทยาลัย  
 ราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล

3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไข

และเสนอบทเรียนที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง และนำเอาข้อคำถามซึ่งได้ค่า IOC เฉลี่ยเท่ากับ 1 ทุกข้อ  
 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับหัวหน้าครุเรือนหรือตัวแทนที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน  
 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์  
 (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ซึ่ง  
 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .85

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนทุกด้าน ผู้ศึกษาจะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากวิทยาลัยกฎหมายและการ  
 ปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย  
 จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตให้ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในแต่ละหมู่บ้าน โดยผู้ศึกษาทำการอบรมชี้แจงก่อนลงมือเก็บข้อมูล ซึ่งสามารถเก็บแบบสอบถามได้ครบถ้วน จำนวน 600 ฉบับ เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2554

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูปในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องซึ่ง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์และความถูกต้องทุกฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form)

3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนน โดยจำแนกเป็นรายชื่อใน แบบสอบถามกำหนดไว้ 5 ระดับ ให้คะแนน ดังนี้ (ปรับปรุงจาก บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ระดับการปฏิบัติงานดีเยี่ยม กำหนดให้ 5 คะแนน

ระดับการปฏิบัติงานดี กำหนดให้ 4 คะแนน

ระดับการปฏิบัติงานพอใช้ กำหนดให้ 3 คะแนน

ระดับการปฏิบัติงานควรปรับปรุง กำหนดให้ 2 คะแนน

ระดับการปฏิบัติงานควรปรับปรุงอย่างยิ่ง กำหนดให้ 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติงานดีเยี่ยม

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติงานดี

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติงานพอใช้

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติงานควรปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติงานควรปรับปรุง  
อย่างยิ่ง

### ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม 2554

## สถิติที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. การวิเคราะห์คุณสมบัติทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวัดระดับการดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

3.1 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศ ใช้  $t$ -test (Independent Sample)

3.2 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามกลุ่ม ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ใช้  $F$ -test (One - Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบที่ระดับ .05 หากพบว่ามีความแตกต่าง จะวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีแอล เอส ดี (LSD : Least Significant Difference)

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และอภิปรายเชิงพรรณนา (Content Analysis)